

سمینار
دیپلماسی

ایران عامل ثبات منطقه قفقاز است

در سمینار امنیت ملی ایران و ارمنستان در سایه تهدیدات و مناقشات منطقه‌ای و فرامنطقه‌ای مطرح شد

تکمیل: Reuters

منظر استقرار صهیونیسم در قریه‌ها که فرایند آن با استقرار سوخت (آژانس یهود) در باکو و همچنین به یهانه احداث روستاهای هوشمند در اطراف قریه‌ها آغاز شده است. از منظر تحریکات قومی با توجه به توافق و اقدامات مسبوق به سابقه تل آویو - لندن و باکو برای ایجاد بحران‌های قومی در ایران، از منظر کژکارکردهای سازمان به اصطلاح جهان ترک (با توجه به اینکه به اصطلاح سازمان کشورهای ترک در حال حاضر بزرگترین تأمین‌کننده نفت و بنزین) مورد نیاز رژیم صهیونیستی برای استمرار جنایات و نسل‌کشی این رژیم در غزه است. ضمن اینکه هدف این سازمان، از بین بردن هویت اصیل شیعی و ایرانی آذری‌ها و تبدیل آن به هویت مصنوعی ترکی آناتولی است، از منظر دینی (تشدید و تصاعد تشیع‌زدایی سیستماتیک در جمهوری آذربایجان یکی از نتایج جنگ دوم قریه‌ها و پیگیری دالان توراتی ناتو توسط باکو است)، از منظر تمدنی (تشدید هویت‌زدایی از اقلیت‌های ایرانی در قفقاز و زدودن میراث ایرانی در قریه‌ها و دیگر مناطق توسط باکو)، از منظر هیدروپلیتیکی (تشدید اقدامات هماهنگ باکو و آنکارا برای کاهش آب‌رودخانه مشترک ارس از طریق سدسازی توسط ترکیه و انحراف مسیر رودخانه‌های فرعی سرازیر به ارس توسط باکو)، موضع ایران در خصوص خط قرمز بودن تغییرات ژئوپلیتیکی در قفقاز روشن می‌باشد و پیام و هشدارهای لازم در این خصوص داده شده است. وی با اشاره به توسعه همکاری ایران و ارمنستان در حوزه بازسازی جاده‌های ترانزیتی در قالب کریدور خلیج فارس - دریای سیاه، طرح «راهگذر ارس» میان تهران و باکو را ایده‌ای اساسی برای پایان فتنه‌های ژئوپلیتیکی در قفقاز خواند و افزود: این طرح ضمن تقویت همکاری‌های ایران و جمهوری آذربایجان، در بقاء ارمنستان از طریق شکست فتنه دالان توراتی ناتو نیز اهمیت راهبردی دارد. عبور خطوط لوله انرژی از دریای کاسپین به دلیل مشکلات محیط زیستی و آلودگی نفتی در دریای کاسپین و در نتیجه عدم تصویب کنوانسیون حقوقی این دریا در مجلس شورای اسلامی ایران، به لحاظ حقوقی، ممکن نیست. سوآپ از مسیر ایران، به‌صرفه‌ترین و امن‌ترین روش برای انتقال گاز آسیای مرکزی به اروپا، ترکیه و جمهوری آذربایجان می‌باشد.

پژوهشگر ارشد مسائل اوراسیا شکل‌گیری خودجوش حرکت‌های مردمی در ایران با محوریت آذری‌های غیور ایران را از جمله نتایج تحرکات ضدایرانی دشمنان در قفقاز از ۲۰۲۰ به بعد خواند و افزود: اصرار خاندان علی‌اف بر تدلوم بسته ماندن مرزهای زمینی ایران و جمهوری آذربایجان به یهانه واهی کرونا، نشانه نفرت خاندان علی‌اف از آذری‌های ایران و واهمه آن از مطالبات ایرانیان در قفقاز می‌باشد؛ چراکه آذربایجان ایران که به تعبیر مقام معظم رهبری همواره «تاریخ‌ساز» بوده است، پرچمدار تاریخی صیانت از مرزهای جغرافیایی، تمدنی، هویتی و دینی ایران بوده و امروزه نیز نشان داده است در راستای همان رسالت تاریخی نمی‌تواند به طرح صهیونی - لندنی - نئوعثمانی تشیع‌زدایی و ایران‌زدایی در جمهوری آذربایجان بی‌تفاوت باشد. ایران برای مواجهه با هرگونه ماجراجویی ژئوپلیتیکی در این منطقه آمادگی کامل دارد و معتقد است اشتباه دشمنان می‌تواند فرصتی برای تهران جهت جبران برخی کاستی‌ها و فرایندهای پیشین در قفقاز و پاکسازی صهیونیسم از این منطقه ایجاد نماید.

۶۰۰ میلیارد دلار بودجه مصوب جی ۷ برای اجرای طرح ابتکار جهانی (دروازه جهانی) برای مقابله با یک کمربند یک‌راه تأکید کرد. کاظمی همچنین با اشاره به اظهارات اخیر والدیس دامبروسکیس، نائب رئیس کمیسیون اروپا در مجمع سرمایه‌گذاران «دروازه جهانی» در بروکسل برای «سرمایه‌گذاری بانک‌ها و مؤسسات اروپایی در زیرساخت‌های حمل و نقلی در آسیای مرکزی، این موضع را با رویکرد اروپا برای تقویت کریدور میانی (مسیر آسیای مرکزی، کاسپین، جمهوری آذربایجان، گرجستان به دریای سیاه و ترکیه) خواند که ارتباطی به کریدور جعلی زنگور ندارد. مهمترین اهداف کانونی محور صهیونی -لندنی از پیگیری تغییرات ژئوپلیتیکی در قفقاز اجرای ایده پان‌تورانیسم انگلیسی برای تجزیه جنوب ارمنستان به‌منظور ایجاد دالان توراتی ناتو و اتصال جغرافیایی به اصطلاح جهان ترک است. این طرح فتنه‌انگیز با هدف ایجاد ناتوی ترکی، استقرار نظم ضدایرانی، ضدروسی و ضدچینی در معادلات کلان انرژی و ترانزیتی در منطقه و بسترسازی برای تغییر نقشه جغرافیایی منطقه از طریق قوم‌گرایی و تجزیه‌طلبی طراحی شده است.

استاد حقوق بین‌الملل دانشگاه در ادامه به تشریح وضعیت جاری و چشم‌انداز تحولات پرداخت که مهمترین رؤس آن عبارتند از: فروپاشی توافقنامه ۲۰۲۰ به دلیل نقض مرزهای ارمنستان، از بین رفتن کریدور لاجین و پاکسازی قومی در قریه‌ها و عدم مشروعیت حقوقی استناد باکو و آنکارا به مفاد این توافقنامه، وقوع یکی از سیستماتیک‌ترین پاکسازی‌های قومی در منطقه توسط الهام علی‌اف و همکاری غیرمستقیم پاشینیان در این مسئله به تصور پایان یافتن چشم‌اندازهای ارضی باکو و آنکارا علیه ایران، شکست ایده ارمنستان ۲۹۸۰۰ کیلومتری به دلیل ادامه مواضع تهاجمی باکو به‌رغم پاکسازی قومی در قریه‌ها، عدم تمایل باکو به امضاء توافقنامه صلح به دلیل ارزیابی از وضعیت دولت ایران برای دادن امتیازات بیشتر، آشکار شدن نقش باکو در فریب روسیه و حذف فسکو از فرایند مذاکرات در جریان ارائه مدل کانلینگراد برای اتصال جمهوری آذربایجان به نخجوان، نقش نیابتی باکو برای تحمیل شروط ترکیه به ارمنستان در جریان مذاکرات در خصوص مسئله کشتار ۱۹۱۵ ارمنه و در اختلافات تاریخی ایران و آنکارا، شکست طرح تقاطع صلح پاشینیان به دلیل پیگیری طرح‌های امنیتی به جای خطوط مواصلاتی از سوی باکو و آنکارا، نزدیک شدن دیدگاه ایران و اروپای جزیره‌ای در موضوع قفقاز و ارمنستان به دلیل نگرانی اروپا از نئوعثمانیسم، زمینه‌سازی باکو برای جنگ‌افروزی جدید در منطقه به یهانه درون‌بوم و ارتباط برگزاری انتخابات زودهنگام ریاست جمهوری با این موضوع، مطرح شدن بازگشت بیش از دو بیست هزار ارمنی اخراج‌شده از باکو، سومگانیت، شاماخ و گنجه در مقابل طرح بازگشت پنهان‌توسط باکو، پژوهشگر ارشد مسائل اوراسیا همچنین مهمترین تبعات طرح محور صهیونی -لندنی بر امنیت ملی ایران را اینگونه برشمرد: از منظر تغییرات ژئوپلیتیکی که می‌تواند در صورت تحقق، موجب خدشه بر شناسایی حقوقی جمهوری آذربایجان توسط ایران شود، از منظر حفظ مرزهای بین‌المللی و بقاء ارمنستان (با توجه به اینکه ریل‌گذاری محور صهیونی -لندنی -نئوعثمانی، تجزیه ارمنستان می‌باشد)، از منظر معادلات انرژی، از منظر معادلات ترانزیتی، از

احمد کاظمی، استاد حقوق بین‌الملل و تحلیلگر مسائل اوراسیا، لیلیت گالستیان، نماینده عضو مجلس ملی ارمنستان از ائتلاف اپوزیسیون و تیگران آبراهامیان، دبیر فراکسیون مخالف «مفتخرم» مجلس ملی ارمنستان روز یکشنبه ۲۹ بهمن در سمینار «امنیت ملی ایران و ارمنستان در سایه تهدیدات و مناقشات منطقه‌ای و فرامنطقه‌ای» در محل انجمن اجتماعی ارمنیان در تهران به سخنرانی پرداختند. این سمینار توسط بنیاد مطالعات قفقاز دانشگاه تهران، مؤسسه تحقیق و ترجمه هور و مؤسسه مطالعات جهان معاصر برگزار شد.

داود دشتبانی
خبرنگار گروه دیپلماسی

احمد کاظمی، استاد حقوق بین‌الملل و تحلیلگر مسائل اوراسیا که با موضوع «امنیت ملی ایران در مواجهه با بحران قفقاز و غرب آسیا در رویارویی با محور ترکیه، جمهوری آذربایجان، رژیم صهیونیستی و ناتو» به سخنرانی پرداخت، در ابتدای سخنان خود با اشاره به شهادت ۲۰۰ هزار ایرانی در جریان جدایی قفقاز در دو نبرد اول و دوم ایران و روسیه و جایگاه قفقاز و کوه‌های قاف در ادبیات اساطیری و عرفانی ایران تأکید کرد؛ نگاه اصولی ایران به قفقاز یک نگاه توأمان تاریخی، تمدنی و دینی است.

وی با تأکید بر اینکه به‌ویژه از سال ۲۰۲۰ به دنبال شکست‌های طرح‌های ناتو با محوریت آمریکا و انگلستان در افغانستان، عراق و جبهه مقاومت، رویکرد برخی از کشورهای غربی در خصوص اختلافات سرزمینی جمهوری آذربایجان و ارمنستان دچار «شیفت پارادایم» شده است، افزود: دلیل اصلی این تغییر رویکرد، طرح کلان ناتو برای ایجاد تغییرات ژئوپلیتیکی در قفقاز و آسیای مرکزی از طریق ظرفیت مناقشه قریه‌ها در قالب نظم آنگلوساکنونی باهدف اخلال در گذار به نظم نوین با محوریت ایران، روسیه و چین می‌باشد. تحولات قفقاز پس از جنگ دوم قریه‌ها (۲۰۲۰) از نوع تلاش برای ایجاد تکانه‌های تاریخی ضدایرانی است. کارگزاران فتنه ژئوپلیتیکی: ترکیه و جمهوری آذربایجان و رژیم صهیونیستی، طراحان: ناتو با محوریت انگلستان، همسویی کندهای ژئوپلیتیکی و امنیتی بازیگران در سطوح سه‌گانه ملی، فراملی و بین‌المللی، نقش محوری رژیم صهیونیستی در تحولات میدانی با هدف غایی قوم‌گرایی و تجزیه‌طلبی در منطقه، فریب روسیه توسط باکو و آنکارا با امتیاز انرژی و اشتباهات مستمر مسکو و مرگ نظم روسی در قفقاز، نقش مکمل علی‌اف و پاشینیان در پیشبرد نظم آنگلوساکنونی و اصرار مشترک آنها به عدم آسیب به منافع انگلستان از جمله صیانت از خطوط لوله انگلیسی و اسرائیلی در جریان جنگ دوم و سوم قریه‌ها، تشدید دوگانگی در مواضع اروپائیان به دلیل نگرانی اروپای قاره‌ای از پیامدهای نئوعثمانیسم، مخالفت چین با کریدور جعلی زنگور به دلیل ارتباط تمامی طرح‌های ناتو در منطقه با ایده شکست طرح یک کمربند - یک راه چین؛ چنانچه جو بایدن در اجلاس ژوئن ۲۰۲۲ جی ۷ بر تعهد ۲۰۰ میلیارد دلاری آمریکا در مدت ۵ سال از مجموع

احمد کاظمی، استاد حقوق بین‌الملل و تحلیلگر مسائل اوراسیا که با موضوع «امنیت ملی ایران در مواجهه با بحران قفقاز و غرب آسیا در رویارویی با محور ترکیه، جمهوری آذربایجان، رژیم صهیونیستی و ناتو» به سخنرانی پرداخت، در ابتدای سخنان خود با اشاره به شهادت ۲۰۰ هزار ایرانی در جریان جدایی قفقاز در دو نبرد اول و دوم ایران و روسیه و جایگاه قفقاز و کوه‌های قاف در ادبیات اساطیری و عرفانی ایران تأکید کرد؛ نگاه اصولی ایران به قفقاز یک نگاه توأمان تاریخی، تمدنی و دینی است.

تیگران آبراهامیان:
ما ارمنی‌ها در درجه اول از طریق حسن همجواری و دوستی با ایران مرتبط هستیم که هم برای ارمنی‌ها و هم برای مردم ایران مهم‌تر از روابط تجاری عادی است. هم در ارمنستان و هم در ایران وقتی می‌گوییم همسایه، منظور همه افراد یا کشوری است که اول به کمک ما می‌آیند، با خوبی‌ها و بدی‌های ما زندگی می‌کنند، از هر نظر که به آن بنگریم. مردمی که هزاران سال در کنار هم و در کنار یکدیگر زندگی کرده‌اند، بسیار بیشتر از موقعیت منطقه‌ای یا ژئوپلیتیکی یا یکدیگر مرتبط هستند

آنچه در این ستون می‌خوانید، دیدگاه‌های رسانه‌های خارجی است که صرفاً جهت اطلاع‌رسانی منتشر می‌شود و این دیدگاه‌ها موضع روزنامه «هم‌میهن» نیست.

DAILY SABAH

مثلت استراتژیک ایران و کردها

روابط تاریخی و مستمر میان ایران، اتحادیه میهنی کردستان و حزب کارگران کردستان (پ‌ک‌ک) بر یونایی‌های عراق و سوریه بسیار اثرگذار است. به همین دلیل ضروری است که ویژگی‌های مثلت استراتژیک ایران-اتحادیه میهنی و پ‌ک‌ک را شناخت و مسیر پیش‌روی آن را بررسی کرد. این مثلت براساس انگیزه‌های پراگماتیک ایجاد شده است و نه براساس شباهت‌های ایدئولوژیک و سیاسی. در نتیجه آن را می‌توان یک مثلت استراتژیک توصیف کرد. وقتی که می‌خواهیم ضلع ایران و اتحادیه میهنی را بررسی کنیم، متوجه می‌شویم که این رابطه سابقه تاریخی عمیقی دارد. ایران و اتحادیه میهنی به لحاظ تاریخی علاقه‌مند به ایجاد توازن با حزب دموکراتیک کردستان عراق بودند که روابط نزدیک‌تری با آمریکا و اسرائیل دارد. این روابط یکی از عواملی است که به رقابت میان اربیل و سلیمانیه در اقلیم کردستان عراق دامن زده است. علاوه بر این، رابطه با اتحادیه میهنی ابزارهایی در اختیار ایران قرار می‌دهد که با انشعاب‌های پ‌ک‌ک در سوریه، یعنی یگان‌های مدافع خلق ارتباط برقرار کند. ایران تلاش می‌کند از اتحادیه میهنی در رسیدن به اهدافش برای فاصله انداختن میان پ‌ک‌ک و یگان‌های مدافع خلق از آمریکا استفاده کند. مذاکرات و نزدیکی اخیر بین اتحادیه میهنی و پ‌ک‌ک با یگان‌های مدافع خلق در سال ۲۰۲۲ نشانه‌ای از همین موضوع است. هم‌زمان ایران فشار زیادی وارد می‌کند تا جلوی موفقیت مذاکرات شورای ملی کردی سوریه را بگیرد که توسط حزب دموکراتیک پیگیری می‌شود و حمایت آمریکا را پشت خود دارد. اتحادیه میهنی رابطه با ایران را به‌عنوان مؤثرترین مسیر برای حفظ قدرت در اقلیم کردستان عراق می‌داند. سلیمانیه در رقابت با حزب دموکراتیک به حمایت ایران نیاز دارد. اختلاف‌ها و تنش‌ها بین ایران و حزب دموکراتیک برای اتحادیه میهنی یک امتیاز محسوب می‌شود. در مورد ضلع دیگر این مثلت، یعنی رابطه ایران و پ‌ک‌ک باید اشاره کرد که این رابطه دچار تحولات جدی شده است. در گذشته پ‌ک‌ک به‌عنوان ابزاری برای ایجاد بی‌ثباتی در امنیت داخلی ترکیه استفاده می‌شد اما در شرایط کنونی پ‌ک‌ک به یک ابزار غیرقابل جایگزین برای ایران در عراق و سوریه تبدیل شده است. ایران پ‌ک‌ک را به‌عنوان ابزاری برای کاهش قدرت و نفوذ حزب دموکراتیک در عراق، ایجاد توازن با ترکیه در منطقه و کنترل نقطه مهمی از مسیر ترانزیتی بین عراق و سوریه برای دسترسی به شبه‌نظامیان در سنجر می‌بیند. در سوریه ایران پ‌ک‌ک و یگان‌های مدافع خلق را به‌عنوان بازیگرانی می‌بیند که نفوذ ایالات متحده را محدود می‌کنند. ضلع سوم این مثلت استراتژیک، روابط اتحادیه میهنی و پ‌ک‌ک است. مهم‌ترین نکته‌ای که باعث نزدیکی این دو طرف می‌شود، خصومت آنها با حزب دموکراتیک کردستان است. سلیمانیه به‌عنوان مرکز قدرت اتحادیه میهنی به مرکز رسانه‌ای، تبلیغاتی و تأمین مالی برای پ‌ک‌ک تبدیل شده است. اتحادیه میهنی از پ‌ک‌ک به‌عنوان ابزاری برای اعمال فشار به حزب دموکراتیک استفاده می‌کند. مثلت استراتژیک ایران-اتحادیه میهنی-پ‌ک‌ک براساس اهداف هر یک از اعضای آن عمل می‌کند اما با چالش‌های بزرگی مواجه است که نقاط تماسش را تضعیف می‌کند و عملکردش را تحت تأثیر قرار می‌دهد. ترکیه یک چالش برای این مثلت استراتژیک است و تلاش می‌کند تا نگرانی‌ها و اهداف امنیتی ملی خود را تأمین کند. عملیات ترکیه علیه پ‌ک‌ک و یگان‌های مدافع خلق در سوریه و عراق باعث ایجاد بن‌بست برای پ‌ک‌ک در منطقه شده است. به همین دلیل رأس پ‌ک‌ک در این مثلت به شدت تضعیف شده است. در عین حال تحریم‌ها و فشارهای اخیر ترکیه علیه سلیمانیه تأثیر زیادی بر اتحادیه میهنی بر جا گذاشته است. ترکیه خواستار کاهش حضور پ‌ک‌ک در سلیمانیه است. اتحادیه میهنی با تصمیم سختی مواجه است و باید انتخاب کند که مثلت استراتژیک را حفظ کند یا روابطش را با ترکیه ایران به‌عنوان تنها همتای ترکیه در مثلت استراتژیک از اقدام‌های اخیر ترکیه تأثیر پذیرفته است. عملیات اخیر ترکیه علیه پ‌ک‌ک و فشار علیه اتحادیه میهنی، پیامی برای ایران دارد. ترکیه بر همکاری در مبارزه با تروریسم تأکید می‌کند و ایران می‌خواهد تا مثلت استراتژیک را به نفع روابط دوجانبه کنار بگذارد، در غیر این صورت اقدام‌های ترکیه علیه اتحادیه میهنی و پ‌ک‌ک باعث از کار افتادن مثلت استراتژیک می‌شود که شکست بزرگی برای ایران خواهد بود.